Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni (judecător Tatiana Sobolschi)

Dosarul nr. 2a-1198/2024 (PIGD: 2-23180622-03-2a-24092024)

CURTEA DE APEL NORD

Colegiul Civil și de Contencios Administrativ

D E C I Z I E

25 martie 2025 municipiul Bălți

Instanța în componența:

Președintele ședinței, judecător Radu Holban

Judecătorii Svetlana Ghercavii și Cristina Prisacari

Grefier Roxana Iacubovscaia,-

examinând în ședință publică cererea de apel depusă de S.R.L. ”Neutral Com” împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 10 iunie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Neutral Com” în contradictoriu cu Ojovan Ivan, privind încasarea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată,-

C O N S T A T Ă :

I.Cerințele reclamantului:

1.La 18 decembrie 2023 S.R.L. ”Neutral Com” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ojovan Ivan, cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat faptul că, la data de 09 februaruie 2022 între S.R.L. ”Neutral Corn” şi Ojovan lvan a fost încheiat contractul civil de prestări-servicii de transport pe curse internaţionale nr. 09/02-2022, prin care pârâtul Ojovan Ivan s-a obligat să presteze servicii în calitate de şofer de autocamion, pentru transportarea mărfii pe ruta Moldova-Belarus-Moldova .

Astfel, întru exercitarea obligaţiunilor asumate în baza contractului vizat, pârâtul Ojovan Ivan a purces la transportarea mărfii pe ruta sus-indicată cu autocamionul de model Volvo, numărul de înmatriculare BL CX 103 şi remorca numărul de înmatriculare BL AF 052.

Totodată, potrivit pct. 1.3 al contractului nominalizat, termenul de executare a serviciului de transportare a mărfii, este reglementat de contractul comandă pentru fiecare transportare în parte.

Menționează reclamantul că, în baza Contractului Comandă nr. LL din 07.03.2022, Ojovan Ivan a preluat încărcătura la data de 09 martie 2022, din oraşul Smolevici, regiunea Minsk, Republica Belarus, pentru a o transporta în Republica Moldova, mun. Chişinău. Având în vedere că la data de 24 februarie 2022 în Ucraina a început războiul, toate cursele de transportare a mărfii care traversau Ucraina, au fost redericţionate prin Europa.

Prin urmare, susține că pentru exercitarea transportării mărfii din Republica Belarus în Republica Moldova, pârâtul trebuia să traverseze următoarele ţări: Lituania, Polonia, Slovacia, Ungaria, România.

Totodată, în temeiul procedurilor de transportare a mărfurilor pe trasee internaţionale şi înregistrarea deplasării camionului în sistemul informaţional al fiecărei ţări în momentul traversării frontierei de către autocamion, şoferul era obligat să înştiinţeze administraţia întreprinderii despre momentul traversării frontierei fiecărei ţări, pentru introducerea datelor în sistemul informaţional electronic de traversare a ţării respective.

Relatează faptul că, potrivit pct. 3.21, lit. b) al Instrucţiunii de securitate şi sănătate în muncă (instrucţiune de serviciu al şoferului mijlocului de transport) nr. 17, pârâtul avea obligaţia din timp să înştiinţeze angajatorul despre traversarea frontierelor statelor, la intrarea şi ieşirea din ţara respectivă pentru înregistrarea

electronică a deplasării, în caz de necesitate să aştepte confirmarea înregistrării pentru traversarea frontierelor.

Menționează că întru exercitarea obligaţiei de transportare a mărfurilor si permisiunea de deplasare pe teritoriul Ungariei, pârâtul Ojovan Ivan avea obligaţia de informare a angajatorului despre traversarea frontierei Ungariei întru înregistrarea deplasării mijlocului de transport în sistemul electronic de deplasare al țării respective, obligaţie ignorată în totalitate de către pârât.

Astfel, ținând cont de faptul că, la momentul intrării în Ungaria, pârâtul Ojovan Ivan nu a anunţat administraţia întreprinderii despre faptul traversării frontierii, nici pe tot parcursul deplasării pe teritoriul Ungariei nu a anunţat despre acest fapt, autocamionul condus de pârât a fost stopat de către inspectorii Ministerului Inovării şi Tehnologiei, Departamentul General al Controlului Rutier al Ungariei, care au constatat faptul că la momentul intrării pe teritoriul Ungariei, autocamionul nu a fost înlregistrat în baza de date electronică informaţională de deplasare, motiv pentru care la data de 25 marrtie 2022 a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenţie, prin care persoana juridică S.R.L.”Neutral Com” - proprietarul mijlocului de transport, a fost sancţionat cu amendă în mărime de 800000 HUF echivalentul 2456,44 Dolari SUA, toate actele întocmite de inspectorii Ministerului Inovării şi Tehnologiei, Departamentul General al Controlului Rutier al Ungariei, fiind semnat de către Ojovan Ivan.

Mai menționează reclamantul că, fiind supus răspunderii contravenţionale în urma îndeplenirii necuviincioase a obligaţiilor contractuale prescrise la capitolul 2 al contractului nr. 09/02-2022 din 09.02.2022 precum şi pct. 3.21, lit. b) al Instrucţiunii nr. 17, în conformitate cu art. 934 CC „Dreptul la despăgubiri,, , pârâtul este obligat la recuperarea prejudiciului cauzat reclamantului prin îndeplinirea necorespunzătoare a atribuţiilor de serviciu, în mărime de 800 000 HUF echivalentul a 46 000 lei.

În sensul respectiv, consideră că la momentul revenirii din cursă, a fost solicitată o explicaţie de la Ojovan Ivan. Potrivit explicaţiei scrise pârâtul a relatat că, ajungând în Ungaria nu a avut internet si nu a avut posibilitate să anunţe compania despre intrarea autocamionului pe teritoriul Ungariei, pentru înregistrarea în sistemul ungar ”BIREG.GOV,, în urma căreia autocamionul a fost stopat de inspecţia de transport ungara şi a fost anunţat că nu a fost înregistrat în

sistemul operaţional ungar și amenda va fi foarte mare, în sumă de 800 000 forenți ungurești, echivalent a 45336 lei, la care a fost nevoit să anunțe compania să depună pe contul său personal suma respectivă pentru achitarea integrală a amenzii, la care la scurt timp a fost întocmit procesul-verbal fiind semnat de pârât.

Menționează reclamantul că, potrivit explicaţiei date de Ojovan Ivan, s-a stabilit cu certitudine că ultimul, nu şi-a îndeplinit corespunzător obligaţiunile contractuale ceea ce a cauzat prejudicii materiale părții reclamante.

Reiterează că, pârâtul Ojovan Ivan este ţinut să repare prejudiciul material cauzat S.R.L. ”Neutral Corn” prin îndeplenirea necorespunzătoare a obligaţiunilor contractuale, ceea ce a dus la prejudicierea reclamantului prin acţiuni culpabile ale pîrîtului.

Suplimentar, reține că întru exercitarea obligaţiei de transportare a mărfurilor și permisiunea de deplasare pe teritoriul Ungariei, pârâtul Ojovan Ivan are obligaţia de informare a angajatorului despre traversarea frontierei Ungariei întru înregistrarea deplasării mijlocului de transport în sistemul electronic de deplasare al ţării respective, obligaţie ignorată în totalitate de către pârât.

Mai mult, susține că admiterea încălcării în traficul rutier internaţional de către pârât se confirmă prin invoisul pentru achitarea amenzii din 25 martie 2022, nota informativă privind începerea controlului rutier din 25 martie 2022, anexate la prezenta cerere. Transferarea sumei de 46 000 lei de către S.R.L. ”Neutral Com” către Ojovan Ivan se confirmă prin ordinul de plată din 25 martie 2022. Prin urmare, pentru a face posibilă transportarea mărfii în continuare, reclamantul a fost nevoit în regim de urgenţă să transmită pe numele pârâtului Ojovan Ivan suma de 46 000 lei la data de 25 martie 2022, pentru achitarea amenzii, astfel suportând prejudicii materiale din vina pârâtului Ojovan Ivan.

Totodată, mai menționează că toate actele au fost aduse la cunoştinţă pârâtului precum şi propunerea de soluţionare a conflictului pe cale amiabilă, fapt confirmat prin notificarea şi avizul de recepţie din 22 iulie 2022, însă pârâtul a lăsat fără atenţie notificarea expediată de reclamant, ceea ce l-a determinat pe ultimul să înainteze prezenta cerere de chemare în judecactă.

Astfel, reclamantul solicită încasarea din contul pârâtului Ojovan Ivan în beneficiul S.R.L. ”Neutral Com” a prejudiciului material în mărime de 46 000 lei echivalentul 800000 forenți ungari și încasarea cheltuielilor de judecată.

3. Prin încheierea din 26 decembrie 2023 cererea de chemare în judecată a fost primită în procedură scrisă a cereririlor cu valoare redusă (fila dosrului 21)

4. La 20 februarie 2024, pârâtul Ojovan Ion, a solicitat în temeiul art. 276^3 Cod procedură civilă, examinarea cauzei în ordine generală , întrucât sunt necesare dezbateri în contradictoriu (fila dosarului 27).

5. Prin încheierea judecătorului din 20 februarie 2024, s-a dispus examinarea cererii de chemare în judecată în cauză, în ordinea generală (fila dosarului 28).

II. Soluția instanţei de fond:

6. Prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 10 iunie 2024 cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Neutral Com” împotriva lui Ojovan Ivan, cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată (fila dosarului 53).

III. Solicitarea apelantului:

7. La 02 iulie 2024 reclamanta S.R.L. ”Neutral Com” prin intermediul reprezentantului său, avocata Valentina Moruz, a declarat apel prealabil împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 10 iunie 2024, iar la 07 noiembrie 2024 a depus cererea de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept în temeiul art. 364-365 Cod de procedură civilă, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi decizii, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă întegral în sensul formulat (fila dosarului 56-57; 80-82).

IV. Argumentele apelantului:

8. Apelantul și-a experimat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând-o neîntemeiată și pasibilă de a fi casată de către instanța de apel, pe motiv că au fost încălcate normele de drept material și procedural, reieșind din considerentele ce succed:

Menționează că, ceea ce ține de argumentul inițial invocat de instanţa de fond cu privire la faptul că între comania ”Neutral-Com” şi Ojovan Ivan a fost încheiat

un contract de prestări seivicii, iar un careva angajat al întreprinderii nu poartă răspundere pentru neîndeplinirea atribuţiilor de muncă.

Sub acest aspect, ținând cont că sunt nişte relaţii contractuale bazate şi reglementate de codul civil, consideră necesar de remarcat faptul că într-adevăr între S.R.L. ”Neutral Com” şi Ojovan Ivan a fost încheiat un contract de antrepriză/ prestări servicii, însă aceast fapt nu înseamnă că Ojovan Ivan nu poartă răspundere pentru neexecutare/executare necorespunzătoare a obligaţiilor asumate în baza contractului nominalizat supra.

Astfel potrivit pct. 2.1.1 al contractului de antrepriză/prestări servicii nr. 09/20-2022 din 09 februarie 2022, prestatorul de serviciu, adică Ojovan Ivan urma să presteze serviciul în strictă conformitate cu instrucţiunile date de beneficiar adică de S.R.L. ”Neutral Com”. Instrucţiunea nr. 17 aprobată prin ordinul intern al întreprinderii, la care face referire instanţa de fond, este o instrucţiune aprobată în baza Convenţiei CMR din 19.05.1956 la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1318-XII din 02.03.93 „ *1. Prezenta Convenţie se aplică oricărui contract de transport de mărfuri pe şosele cu vehicule, cînd locul primirii mărfii şi locul prevăzut pentru eliberare, aşa cum sunt indicate în contract, sunt situate în două ţări diferite, dintre care cel puţin una este ţară contractantă, independent de domiciliul şi de naţionalitatea participanţilor la contract.*

Totodată, părţile contractante se obligă să nu aducă nici o modificare prezentei Convenţii prin acorduri speciale încheiate între două sau mai multe dintre ele, putându-se totuşi scoale de sub prevederile acesteia micul trafic de frontieră sau autorizarea folosirii de scrisori-trăsură reprezentative a mărfii în transporturile efectuate exclusiv pe teritoriile lor.”

Instrucţiunea este obligatorie pentru toţi şoferii de curse internaţionale, indiferent de faptul că şoferul prestează servicii de transportare a mărfii în baza contractului de antrepriză/prestări servicii sau în baza contractului individual de muncă exercitându-şi atribuţiile de serviciu.

Suplimentar, relatează că chiar și pârâtul Ojovan Ivan a confirmat în cadrul şedinţei de judecată că avea obligaţia de informare a beneficiarului S.R.L. ”Neutral

Com” despre traversarea frontierelor ţărilor prin care se deplasa, obligaţiune prescrisă la pct. 3.21 lit.b) din Instrucţiunea nr. 17.

Susține că aceleaşi prevederi sunt reţinute şi la art. 1340 Cod civil Instrucţiunile beneficiarului, ”(1) Antreprenorul sau prestatorul trebuie să urmeze toate instrucţiunile date la timpul oportun de către beneficiar privitoare la executarea lucrării sau prestarea serviciului”.

Prin urmare, consideră că aprecierea instanţei de fond precum că Ojovan Ivan este absolvit de răspundere pentru neîndepenirea atribuţiilor, pe motiv că nu este angajatul S.R.L. ”Neutral Com”, dar a semnat un contract civil de prestări servicii, este rezultatul unei examinări și aprecieri superficiale a cauzei, o apreciere eronată a circumstanţelor cauzei și aplicare eronată a normelor de drept material ceea ce a dus la emiterea unei soluţii greşite asupra cazului.

Aderent, prima instanță a relatat faptul că, în momentul prestării serviciilor de transport din partea lui Ojovan Ivan, factorul declanşării războiului dintre Federaţia Rusă şi Republica Ucraina, din 24 februarie 2022, este circumstanţă pe care instanţa a considerat-o ca o forţă majoră, în urma cărui fapt, traseul privind îndeplinirea cerinţelor contractuale dintre S.R.L. ”Neutral-Com” şi Ojovan Ivan, a luat o nouă întorsătură, ultimul urma să ocolească Ucraina şi să traverseze mai multe ţări întru executarea cerinţelor contractuale.

La acest capitol, apelantul subliniază faptul că, declanşarea războiului dintre Federaţia Russă şi Ucraina, nu poate fi aplicată ca o foiţă majoră în executarea clauzelor contractului de antrepriză, prin modificarea traseului, or, pârâtul Ojovan Ivan este şofer de curse internaţionale, deţinător al certificatului de competenţă profesională a conducătorului auto. Prin confirmarea faptului că Ojovan Ivan, deţinâmd certificatul de competenţă profesională, este un bun profesionist competent să exercite transportarea mărfurilor pe curse internaţionale, atât prin Ucraina, cât şi prin Europa şi alte state non UE. Astfel modificarea traseului în legătură cu declanşarea războiului nu poafe fi calificată ca o forţă majoră în exercitarea contractului din 09 februarie 2022.

Mai mult ca atât, în contractul menţionat supra nu este indicat concret ţările prin care urmează a fi efectuată cursa, prin Europa sau prin Ucraina, această

circumstanţă fiind stabilită ulterior, prin contractul comandă din 07 martie 2022, în baza căruia Ojovan Ivan a preluat încărcătura din Belarus către Moldova.

În consecința circumstanţelor descrise supra, apelantul solicită Colegiului să constate că instanţa de fond nu a cercetat multilateral probele prezente la dosar dându-le o apreciere nerezonabilă, pronunţând o hotărâre arbitrară.

La fel, prima instanţă a reţinut faptul că, în urma preluării încărcăturii la data de 09 martie 2022 din oraşul Smolevici, regiunea Minsk, Republica Belarus, Ojovan Ivan mai era ghidat de încă două camioane care îi arătau cum să parcurgă noul traseu prin ocolirea Ucrainei. Or, ultimul, după cum a afirmat în şedinţa de judecată, niciodată nu a mers prin Europa şi nu cunoştea traseul pe care urma să-l parcurgă. În Republica Polonia ceilalţi doi şoferi l-au abandonat, pe motiv că, camionul pe care îl conducea Ojovan Ivan era defectat şi nu putea ridica viteza cu care se deplasau ceilalţi doi şoferi cu camioanele sale. Din acest motiv, între aceștia s-a iscat un conflict, în urma cărui fapt Ojovan Ivan a rămas de unul singur în parcurgerea traseului. Atunci Ojovan Ivan a telefonat administratorul S.R.L. ”Neutral-Com” Moruz Vadim şi i-a comunicat cele întâmplate, şi l-a rugat să-i suplinească contul telefonului căci în scurt timp nu va putea comunica. La ce a primit un reproş şi i sa recomandat să caute reţele de wi-fi pentru a anunţa unde se află. Ultima conversaţie care a avut loc între Ojovan Ivan şi conducerea S.R.L. ”Neutral-Com” a avut loc din Slovacia, şi anume cu contabila întreprinderii, căreia i-a comunicat unde se află şi în ce stres este, şi că se îndreaptă spre vama cu Ungaria.

Astfel, consideră că aprecierea primei instanţe este de neînţeles de către partea apelantă, or, la materialele cauzei nu se regăseşte nici o probă care ar confirma circumstanţele constatate de către prima instanţă.

Totodată, în calitate de contraargument la cele constatate de instanţa de fond e de relatat că, Ojovan Ivan este şofer de curse internaţionale, respectiv nu poate fi invocat fapul că nu conoaşte traseul, or, se prezumă că un şofer deţinător de certificat de competenţă profesională, poate şi trebuie să cunoască cum se conduce pe trasee internaţionale. Iar dacă întâmpină careva dificultăţi în acest sens, urma să preîntâmpine despre acestea beneficiarul înainte de încheierea contractului, prevederi înserate la art. 1336 Cod civil „ Antreprenorul sau prestatorul este ţinut, înainte de încheierea contractului, să furnizeze beneficiarului, în măsura în care

circumstanţele o permit, toate informaţiile referitoare la natura lucrării sau serviciului, la bunurile şi termenul necesar lucrării sau serviciului. ” Aceleaşi prevederi se regăsesc şi la art. 1341 Cod civil.

Mai mult, cu privire la argumentul invocat de Ojovan Ivan şi preluat de instanţa de fond precum că beneficiarul S.R.L. ”Neutral Com” nu a suplinit contul telefonului prestatorul de serviciu, ceea ce a dus la neinformarea beneficiarului despre traversarea frontierei, aceștia au relatat că S.R.L. ”Neutral Com” în primul rând nici nu avea asemenea obligaţie, în al doilea rând nici nu avea posibilitate fizică să suplinească contul telefonic al prestatorului, din Republica Moldova, pe un număr telefonic European, acest fapt fiind posibil doar din Europa.

La fel, susține că motivul lipsei surselor financiare pe contul de telefon al şoferului Ojovan Ivan invocat de acesta, urma a fi apreciat critic de către instanţa de judecată, or, atunci când Ojovan Ivan avea nevoie de a lua legătura cu S.R.L. ”Neutral Com” găsea această posibilitate aşa cum a comunicat cu beneficiarul până la intrarea în Ungaria cât şi în momentul stopării autocamionului de către agenţii constatatori la ieşirea din Ungaria.

În sensul dat, instanţa de fond a preluat argumentul invocat de pârât, fară ca în contractul de prestări-servicii sau într-o normă de drept material, să fie instituiă obligaţia beneficiarului de a suplini contul telefonic al prestatorului.

Suplimentar, a relatat cu trimitere la un şir de norme stabilite de Codul Muncii, că, instanţa de fond, a reţinut că pârâtul Ojovan Ivan nu a fost angajatul întreprinderii ”Neutral Com”, şi nu a avut încheiat un contract de muncă fapt care ar atrage răspunderea materială deplină a salariatului cum o cer prevederile art. 118, 122 Cod de procedură civilă.

Drept urmare, consideră apelantul că, la caz, de către instanța de fond a fost aplicată o lege care nu trebuia aplicată care nu trebuie sa fie aplicată de către instanţa de fond, totoodată neaplicând legea care trebuia să fie aplicată, ceea ce constituie temei de casare a hotărârii instanţei de fond.

În drept, cererea de apel a fost bazată pe dispozițiile articolelor 357, 358, 360, 362, 364, 365, 385 lit. c), art. 386 alin. (l) lit. a), b), c), d), art. 387 lit. a), b) Cod de procedură civilă.

V. Poziția participanților în ședința instanței de apel:

9. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului S.R.L. ”Neutral Com”-avocatul Valentina Moruz, a pledat pentru admiterea apelului, reiterând temeiurile de fapt și de drept invocate în cererea de apel.

10. În cadrul instanței de apel, reprezentantul apelantului S.R.L. ”Neutral Com”- administratorul Moruz Vadim a pledat la fel pentru admiterea cererii de apel în temeiul motivelor invocate în aceasta.

11. În cadrul ședinței instanței de apel intimatul Ojovan Ivan și reprezentantul său, avocatul Fencovschi Eugeniu, au pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

VI. Aprecierea instanţei de apel:

12. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normelor legale aplicabile speței, Colegiul consideră de apelul este întemeiat, fiind pasibil de admitere, din următoarele motive.

13. În conformitate cu art.362 alin. (1) Cod procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.*

14. Dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 10 iunie 2024 (fila dosarului 53), iar apelul a fost depus la 02 iulie 2024 (fila dosarului 56-57). Prin urmare, Colegiul reține că apelul este declarat în termenul legal stipulat la art. 362 Cod procedură civilă.

15. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor din apel. Instanţa nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.*

16. În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

17. În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.*

18. Potrivit art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

19. Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanța pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.*

20. Iar art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importantă la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.*

21. Din conținutul normelor citate *supra*, Colegiul Civil reține că, sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, și constă în verificarea temeiniciei și legalității hotărârii primei instanțe, prin prisma circumstanțelor de fapt și de drept reținute a fiind contatate, a concluziilor enunțate în acest sens de către instanța de fond în sensul admiterii sau respingerii pretențiilor din acțiune, precum și prisma motivelor invocate în apel și a obiecțiilor intimaților.

22. Colegiul Civil relevă de asemenea că, potrivit regulilor unui proces echitabil, instanța de apel are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

23. Sursele de Soft Low - Avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

24. În aceeași ordine de idei, instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

25. Verificând în ordine de apel hotărârea primei instanțe din 10 iunie 2024 prin prisma dezideratelor unuțate *supra*, Colegiul civil constată că, instanța de fond nu elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei prin prisma probatoriului prezentat de părți; nu a determinat corect raportul juridic dedus judecății; și drept urmare a aplicat eronat normele de drept material. Acest erori constituie temei de admitere a apelului, cu casarea integrală a hotărârii

instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri, privid admiterea acțiunii, din următoarele considerente.

26. Potrivit art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre;*

27. Conform art. 386 Cod de procedură civilă,

(1) Hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

28. Potrivit art. 387 Cod de procedură civilă, *Se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească:*

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat eronat legea;

29. Conform art. 774 Cod civil,

(*1) În virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.*

(2) Obligaţia poate fi pură şi simplă sau afectată de modalităţi.

(3) Prestaţia trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.

30. Potrivit art. 775 Cod civil, *(1) Debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul*

executării şi stingerii obligaţiei. (2) Este nulă clauza prin care se derogă de la dispozițiile alin. (1).

31. În conformitate cu art. 776 Cod civil,

Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

32. La 09 februaruie 2022 între S.R.L. ”Neutral Com”, în calitate de beneficiar, şi Ojovan lvan, în calitate de prestator, a fost încheiat contractul civil de prestări-servicii de transport pe curse internaţionale nr. 09/02-2022, prin care pârâtul-intimat Ojovan Ivan s-a obligat să presteze servicii în calitate de şofer de autocamion, pentru transportarea mărfii pe ruta Moldova-Belarus-Moldova (fila dosarului 7).

33. Astfel, Colegiul reține că, între părți a fost încheiat un contract în sensul prevăzut la art. 1375 Cod civil, care stipulează că, (*1) Prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părţi (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuţia convenită. (2) Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură.*

34. Prin urmare, toate aspectele legate de încheierea și executarea acestui contract, precum și soluționarea pretențiilor reclamantei-apelantă S.R.L. ”Neutral Com” privind repararea prejudiciului cauzat ca urmare neexecutării sau a executării necorespunzătoare a obligațiilor sale de către prestator, în speță pârâtul-intimat Ojovan Ivan, urmau a fi analizate și soluționate de instanța de fond prin prisma normelor de drept material ce reglementează încheierea și executarea contractului de prestare servicii coroborat cu normele generale ce reglementează executarea obligațiilor civile.

35. La caz, însă, instanța de prim nivel în mod eronat a analizat și apreciat circumstanțele cauzei și pretențiile din acțiunea înaintată de S.R.L. ”Neutral-Com” prin prisma prevederilor Codului civil ce reglementează răspunderea civilă delictuală (art. 1998, art. 1410 și art. 2012, a se vedea pct. 17, 18, 26, 27, 28 din hotărâre), precum și prin prisma Codului muncii, ce reglementează răspunderea materială a salariatului față de angajator (art. 337-242, a se vedea pct. 19-24, 29-

30 din hotărâre), ajungând în final la concluzia greșită că acțiunea înaintată este neîntemeiată.

36. Procedând astfel, prima instanță a aplicat la soluționarea cauzei normele de drept material care nu sunt aplicabile speței, totodată neaplicând normele de drept material ce urmau a fi aplicate la soluționarea acesteia. Or, pârâtul-intimat Ojovan Ivan nu a avut niciodată statut de salariat în raport cu reclamantul, ca să fie sau nu pasibil de răspundere materială deplină prin prisma prevederilor Codului muncii. De asemenea, el nu a comis vreun delict față de reclamanta-apelantă S.R.L. ”Neutral Com”, ca să fie pasibil de răspundere civilă-delictuală.

37. Prin urmare, în vederea corectării erorilor menționate, instanța de apel urmează ca la emiterea prezentei decizii să elucideze pe deplin circumstanțele importante ale cauzei și să le dea apreciere obiectivă prin prisma normelor de drept material și procedural aplicabile speței.

38. Astfel, întru executarea obligațiilor sale în calitate de prestator, conform contractul civil de prestări-servicii de transport pe curse internaţionale nr. 09/02-2022 din 09 februarie 2022, pârâtul Ojovan Ivan a purces la transportarea mărfii pe ruta Moldova-Belarus-Moldova cu autocamionul de model Volvo, cu numărul de înmatriculare BL CX 103 şi remorca cu numărul de înmatriculare BL AF 052.

39. Potrivit pct. 2.1.1 al contractului prestări servicii nr. 09/20-2022 din 09 februarie 2022, prestatorul de serviciu, adică pârâtul-intimat Ojovan Ivan, ca șofer profesionist de curse internaționale, urma să presteze serviciul în strictă conformitate cu reglementările naționale și internaționale în domeniu, inclusiv Convenția relativă la contractul de transport internațional al mărfurilor pe șosele (C.M.R.) din 19.05.1956, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1318-XII din 02.03.1993, precum și în strictă conformiate cu instrucţiunile date de beneficiarul S.R.L. ”Neutral Com” (fila dosarului 9-11).

40. Astfel, potrivit Convenției menționate „ *1. Prezenta Convenţie se aplică oricărui contract de transport de mărfuri pe şosele cu vehicule, cînd locul primirii mărfii şi locul prevăzut pentru eliberare, aşa cum sunt indicate în contract, sunt situate în două ţări diferite, dintre care cel puţin una este ţară contractantă,*

independent de domiciliul şi de naţionalitatea participanţilor la contract. Totodată, părţile contractante se obligă să nu aducă nici o modificare prezentei Convenţii prin acorduri speciale încheiate între două sau mai multe dintre ele, putându-se totuşi scoate de sub prevederile acesteia micul trafic de frontieră sau autorizarea folosirii de scrisori-trăsură reprezentative a mărfii în transporturile efectuate exclusiv pe teritoriile lor."

41. Având în vedere că, pârâtul-intimat Ojovan Ivan, este deţinător de certificat de competenţă profesională ca șofer auto profesionist de curse internaționale, se pezumă că el cunoaște (trebuie să cunoască) legislația internațională în domeniu, inclusiv procedurile de transportare a mărfurilor pe trasee internaţionale şi înregistrarea deplasării camionului în sistemul informaţional al fiecărei ţări în momentul traversării frontierei de către autocamion, potrivit cărtora pârâtul-intimat era obligat să înştiinţeze administraţia întreprinderii în prealabil despre momentul traversării frontierelor statelor, la intrarea şi ieşirea din ţara respectivă pentru înregistrarea electronică a deplasării, în caz de necesitate să aştepte confirmarea înregistrării pentru traversarea frontierelor.

42. Mai mult, pârâtul-intimat a confirmat în cadrul şedinţei de judecată că cunoștea despre faptul că avea obligaţia de informare a beneficiarului S.R.L. ”Neutral Com” despre traversarea frontierelor ţărilor prin care se deplasa (fila dosarului 41), iar potrivit prevederilor art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, ”*Faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat*”.

43. În acest context, Colegiul civil notează că, prevederile Instrucțiunii de securitate și sănătate în muncă, aprobată prin ordinul administratorului S.R.L. ”Neutral Com” nr. 28 din 02 ianuarie 2013, invocată ca probă de către reclamanta-apelantă S.R.L. ”Neutral Com”, nu este aplicabilă la soluționarea prezentei cauze, deoarece, reieșind din conținutul acesteia, este un act de uz intern al S.R.L. ”Neutral Com”, obligatoriu pentru șoferii de curse internaționale, **care sunt salariați ai acestei întreprinderi**, circumstanță care însă nu este prezentă în speța dată, or, între părți au fost stabilite raporturi juridice în bază de contract civil de prestări servicii de transport pe curse internaţionale nr. 09/20-2022 din 09 februarie 2022. Cu atât mai mult că, această Instrucțiune nici nu este subsemnată de către pârâtul-intimat Ojovan Ivan.

44. Conform pct. 1.3 al contractului civil de prestări-servicii de transport pe curse internaţionale nr. 09/02-2022 din 09 februari 2022, termenul de executare a serviciului de transportare a mărfii, este reglementat de contractul comandă pentru fiecare transportare în parte.

45. În baza Contractului Comandă nr. LL din 07 martie 2022, pârâtul-intimat Ojovan Ivan a preluat încărcătura la data de 09 martie 2022, din oraşul Smolevici, regiunea Minsk, Republica Belarus, pentru a o transporta în Republica Moldova, mun. Chişinău (fila dosarului 8).

46. Având în vedere că la data de 24 februarie 2022 în Ucraina a început războiul, toate cursele de transportare a mărfii care traversau Ucraina, au fost redirecţionate prin Europa.

47. Prin urmare, pentru exercitarea transportării mărfii din Republica Belarus în Republica Moldova, pârâtul-intimat trebuia să traverseze următoarele ţări: Lituania, Polonia, Slovacia, Ungaria, România.

48. Colegiul reiterează că, în temeiul procedurilor de transportare a mărfurilor pe trasee internaţionale şi înregistrarea deplasării camionului în sistemul informaţional al fiecărei ţări în momentul traversării frontierei de către autocamion, pârâtul-intimat era obligat să înştiinţeze administraţia întreprinderii în prealabil despre momentul traversării frontierelor statelor, la intrarea şi ieşirea din ţara respectivă pentru înregistrarea electronică a deplasării, în caz de necesitate să aştepte confirmarea înregistrării pentru traversarea frontierelor (pct. 41 *supra*). Pârâtul Ojovan Ivan a confirmat în cadrul şedinţei de judecată că cunoștea despre această obligație (pct. 42 *supra*).

49. Colegiul relevă că, respectiva obligație a pârâtului-intimat este în acord cu prevederile art. 1340 Cod civil (Instrucţiunile beneficiarului), care stipulează că, *”(1) Antreprenorul sau prestatorul trebuie să urmeze toate instrucţiunile date la timpul oportun de către beneficiar privitoare la executarea lucrării sau prestarea serviciului*”.

50. Respectiv, întru exercitarea obligaţiei de transportare a mărfurilor si permisiunea de deplasare pe teritoriul Ungariei, pârâtul-intimat Ojovan Ivan avea obligaţia de informare a angajatorului inclusiv despre traversarea frontierei **la intrare în Ungaria** întru înregistrarea deplasării mijlocului de transport în sistemul

electronic de deplasare al țării respective ”BIREG.GOV” , obligaţie care însă nu a fost executată de către pârâtul-intimat.

51. Însă la momentul intrării în Ungaria, pârâtul-intimat nu a anunţat/înștiințat administraţia întreprinderii reclamante despre faptul traversării frontierei. Nu a înștiințat el despre acest fapt administrația întreprinderii reclamante nici pe tot parcursul deplasării pe teritoriul Ungariei.

52. Drept urmare, autocamionul condus de pârâtul-intimat a fost stopat de către inspectorii Ministerului Inovării şi Tehnologiei, Departamentul General al Controlului Rutier al Ungariei, la eșirea din Ungaria pe data de 25 martie 2022, constatându-se astfel faptul că, la momentul intrării pe teritoriul Ungariei, autocamionul nu a fost înlregistrat în baza de date electronică informaţională de deplasare ”BIREG.GOV”, motiv pentru care la data de 25 marrtie 2022 a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenţie, prin care persoana juridică S.R.L.”Neutral Com” - proprietarul mijlocului de transport, a fost sancţionată cu amendă în mărime de 800000 HUF echivalentul 2456,44 dolari SUA, toate actele întocmite de inspectorii Ministerului Inovării şi Tehnologiei, Departamentul General al Controlului Rutier al Ungariei, fiind semnate de către pârâtul-intimat, Ojovan Ivan.

53. Faptul admiterii încălcării în traficul rutier internaţional de către pârâtul-intimat se confirmă prin invoisul pentru achitarea amenzii din 25 martie 2022 și nota informativă privind începerea controlului rutier din 25 martie 2022 (fila dosarului 12-13).

54. Întrucât încălcărea comisă din culpa pârâtului, făcea imposibilă transportarea mărfii în continuare, reclamantua-apelantă S.R.L. ”Neutral Com” a fost nevoită în regim de urgenţă să transfere pe numele pârâtului Ojovan Ivan suma de 46 000 lei, pentru achitarea amenzii. Transferarea sumei de 46 000 lei de către S.R.L. ”Neutral Com” către Ojovan Ivan se confirmă prin ordinul de plată din 25 martie 2022 (fila dosarului 14).

55. După achitarea amenzii a fost posibilă continuarea transportării mărfii de către pârâtul-intimat.

56. La momentul revenirii din cursă în Republica Moldova, reclamanta-apelantă i-a solicitat pârâtului-intimat o explicație asupra celor întâmplate (fila dosarului 15). Potrivit explicaţiei scrise personal la 30 martie 2022, pârâtul-intimat

a relatat că, ajungând în Ungaria nu a avut internet si nu a avut posibilitate să anunţe compania despre intrarea autocamionului pe teritoriul Ungariei, pentru înregistrarea în sistemul ungar ”BIREG.GOV” în urma căreia autocamionul a fost stopat de inspecţia de transport ungara şi a fost anunţat că nu a fost înregistrat în sistemul operaţional ungar și amenda va fi foarte mare, în sumă de 800 000 forenți unguresti, echivalent a 45336 lei, la care a fost nevoit să anunțe compania să depună pe contul său personal suma respectivă pentru achitarea integrală a amenzii, după care la scurt timp a fost întocmit procesul-verbal fiind semnat de pârâtul-intimat.

57. Astfel, din toate circumstanțele descrise mai sus și din explicaţia dată de pârâtul-intimat Ojovan Ivan la 30 martie 2022, Colegiul reține ca fiind stabilit cu certitudine că ultimul, în calitate de prestator, nu şi-a îndeplinit corespunzător obligaţiunile contractuale ceea ce a avut drept consecință cauzarea de prejudiciu patrimonial părții reclamante în mărime de 46.000 (patruzeci și șase mii) lei.

58. În conformitate cu prevedeile pct. 6.2 al contractului prestări servicii nr. 09/20-2022 din 09 februarie 2022, părțile au convenit că poartă răspundere pentru nexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor asumate prin prezentul contract, în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova. Totodată, în pct. 6.3 al aceluiași contract, au stabilit că, în tot ceea ce nu este prevăzut în prezentul contract, părțile se conduc de pevederile legislației Republicii Moldova (fila dosarului 7).

59. Potrvit art. 858 Cod civil,

(1) Temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii.

(2) Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

60. Conform art. 934 Cod civil

(1) Creditorul are dreptul la despăgubiri pentru întregul prejudiciu cauzat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului în care debitorul demonstrează că neexecutarea este justificată.

(2) Despăgubirile trebuie să acopere doar prejudiciul suferit de creditor care este consecința directă și necesară a neexecutării.

(3) Prejudiciul reparat prin despăgubiri cuprinde și prejudiciul viitor care, în mod rezonabil, s-ar fi produs.

(4) Prejudiciul cuprinde prejudiciul patrimonial și nepatrimonial (moral).

(5) Debitorul răspunde pentru fapta reprezentantului său și a persoanelor cărora le-a încredințat executarea obligației în aceeași măsură ca pentru propria faptă.

61. Potrivit art. 936 Cod civil

(1) Despăgubirile pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin neexecutarea obligației reprezintă suma de bani care va pune creditorul, pe cît este posibil, în situația în care s-ar fi aflat dacă obligația s-ar fi executat în mod corespunzător. Aceste despăgubiri ***acoperă dauna suferită real*** *(inclusiv cheltuielile suportate și reducerea valorii bunului) și profitul ratat de creditor.*

(2) Creditorului îi revine sarcina de a demonstra mărimea prejudiciului pentru care cere despăgubiri.

62. Totodată, art. 1341 Cod civil, prevede în partea relevantă speței că, *(1) Antreprenorul sau prestatorul are obligația să informeze beneficiarul dacă ia cunoștință de un risc că lucrarea sau serviciul solicitat: a) nu poate atinge rezultatul prevăzut sau avut în vedere de către beneficiar la momentul încheierii contractului; b) poate prejudicia alte interese ale beneficiarului; sau c) ar putea să devină mai costisitor sau să ia mai mult timp decît cel prevăzut în contract fie în rezultatul respectării informației sau instrucțiunilor date de beneficiar ori culese în cadrul pregătirii să execute, fie în rezultatul materializării oricărui alt risc.*

(2) Antreprenorul sau prestatorul trebuie să ia măsuri rezonabile pentru a se asigura că beneficiarul înțelege informația care i-a fost furnizată astfel.

63. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 858, art. 934, art. 936, 1341 alin. (1), (2) Cod civil și cu prevederile pct. 6.2 și pct. 6.3 ale contractului prestări servicii nr. 09/20-2022 din 09 februarie 2022, menționate mai sus, pârâtul-intimat Ojovan Ivan este ţinut să repare prejudiciul patrimonial în mărime de 46.000 lei, cauzat S.R.L. ”Neutral Com” prin faptul nexecutării obligaţiunii contractuale în strictă conformitate cu instrucțiunile beneficiarului, și anume, prin neinformarea beneficiarului S.R.L. ”Neutral-Com despre traversarea frontierei la intrare în

Ungaria, în vederea înregistrării deplasării mijlocului de transport în sistemul electronic de deplasare al țării respective ”BIREG.GOV” .

64. Ce ține de alegațiile pârâtului-intimat, reținute de prima instanță la adoptarea hotărârii din 10 iunie 2024, că în momentul prestării serviciilor de transport din partea lui Ojovan Ivan, pe data de 24 februarie 2024 s-a declanşat războiului în Republica Ucraina, și că acest fapt constituie o circumstanță de forţă majoră, deoarece traseul privind îndeplinirea cerinţelor contractuale dintre S.R.L. ”Neutral-Com” şi Ojovan Ivan, a luat o nouă întorsătură, ultimul urmând să ocolească Ucraina şi să traverseze mai multe ţări întru executarea cerinţelor contractuale, Colegiul civil le apreciază ca fiind neîntemeiate.

65. La acest capitol, Colegiul subliniază că, modificarea traseului cursei ca urmare a declanşarii războiului menționat, nu poate fi apreciată ca un eveniment de forţă majoră pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a clauzelor contractului de prestare servicii la traversarea frontierei cu Ungaria, or, pârâtul-intimat Ojovan Ivan este deţinător al certificatului de competenţă profesională a conducătorului auto de curse internaționale. Prin urmare se prezuma faptul că, deținând certificatul de competenţă profesională, pârâtul-intimat este un bun profesionist, competent să exercite transportarea mărfurilor pe curse internaţionale, atât prin Ucraina, cât şi prin Europa şi alte state non UE. Astfel, modificarea traseului în legătură cu declanşarea războiului nu poafe fi calificată ca o caz de forţă majoră pentru neexercitarea sau executarea necorespunzătoare de către pârâtul-intimat, ca prestator, a obligațiilor ce rezultă contractul de prestare servicii din 09 februarie 2022, cu atât mai mult în situația în care, teritoriul pe care a urmat cursa (traseul) pârâtul, inclusiv teritoriul Ungariei (cu referire la care pârâtul-intimt nu și-a executat obligația contrtactuală), era inofensiv, adică nu era afectat de niciun conflict armat.

66. În plus, Colegiul subliniază că, în contractul menţionat *supra* nu sunt indicate concret ţările prin care urmează a fi efectuată cursa, prin țările UE sau prin Ucraina, această circumstanţă fiind stabilită ulterior, prin contractul comandă din 07 martie 2022, în baza căruia Ojovan Ivan a preluat încărcătura din Belarus către Moldova (fila dosarului 8).

67. La emiterea hotărârii din 10 iunie 2024, prima instanţă pe baza explicațiilor pârâtului a mai reținut că, *în urma preluării încărcăturii la data de 09*

martie 2022 din oraşul Smolevici, regiunea Minsk, Republica Belarus, Ojovan Ivan mai era ghidat de încă două camioane care îi arătau cum să parcurgă noul traseu prin ocolirea Ucrainei. Or, ultimul, după cum a afirmat în şedinţa de judecată, niciodată nu s-a deplasat prin Europa şi nu cunoştea traseul pe care urma să-l parcurgă. În Republica Polonia ceilalţi doi şoferi l-au abandonat, pe motiv că, camionul pe care îl conducea Ojovan Ivan era defectat şi nu putea ridica viteza cu care se deplasau ceilalţi doi şoferi cu camioanele sale. Din acest motiv, între aceştia s-a iscat un conflict, în urma cărui fapt Ojovan Ivan a rămas de unul singur în parcurgerea traseului. Atunci Ojovan Ivan a telefonat administratorul S.R.L. "Neutral-Com" Moruz Vadim şi i-a comunicat cele întâmplate, şi l-a rugat să-i suplinească contul telefonului căci în scurt timp nu va putea comunica. La ce a primit un reproş şi i sa recomandat să caute reţele de wi-fi pentru a anunţa unde se află. Ultima conversaţie care a avut loc între Ojovan Ivan şi conducerea S.R.L. "Neutral-Com" a avut loc din Slovacia, şi anume cu contabila întreprinderii, căreia i-a comunicat unde se află, în ce stare de stres este, şi că se îndreaptă spre vama cu Ungaria.

68. În cadrul explicațiilor date de pârât în instanța de apel, dânsul a reieterat alegațiile sus-menționate. Iar reprezentanții reclamantei-apelante S.R.L. "Neutral Com" le-au negat categoric.

69. Instanța de apel consideră că prima instanță neîntemeiat a reținut aceste explicații, inclusiv alegațiile că *ultima conversaţie care a avut loc între Ojovan Ivan şi conducerea S.R.L. "Neutral-Com" a avut loc din Slovacia, şi anume cu contabila întreprinderii, căreia i-a comunicat unde se află, în ce stare de stres este, şi că se îndreaptă spre vama cu Ungaria.* Or, acestea sunt pur declarative, la materialele cauzei nefiind anexată nicio probă care ar confirma respectivele circumstanţe. Pe când art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede expres că, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

70. Totodată, Colegiul consideră că alegațiile pârâtului Ojovan Ivan nu pot fi reținute și din considerentul că el are calificarea de şofer profesionist de curse internaţionale. Respectiv nu poate fi invocat fapul că el nu cunoaşte traseul. Or, se prezumă că un şofer de curse internaționale, deținător de certificat de competenţă profesională corespunzătoare, poate şi trebuie să cunoască cum se conduce pe

trasee internaţionale. Iar dacă întâmpină anumite dificultăţi în acest sens, urma să preîntâmpine despre acestea beneficiarul înainte de încheierea contractului de prestare servicii din 09 februarie 2022, în conformitate cu prevederile art. 1336 Cod civil, care stipulează că, ”*Antreprenorul sau prestatorul este ţinut, înainte de încheierea contractului, să furnizeze beneficiarului, în măsura în care circumstanţele o permit, toate informaţiile referitoare la natura lucrării sau serviciului, la bunurile şi termenul necesar lucrării sau serviciului.*” Aceleaşi reglementări se regăsesc şi la art. 1341 Cod civil (pct. 62 *supra*).

71. Ce ține de argumentul invocat de pârâtul-intimat Ojovan Ivan şi preluat de instanţa de fond precum că beneficiarul S.R.L. ”Neutral Com” nu a suplinit contul telefonului prestatorul de serviciu, ceea ce a dus la neinformarea beneficiarului despre traversarea frontierei la intrarea în Ungaria, instanța de apel atestă că, S.R.L. ”Neutral Com” nici nu avea asemenea obligaţie, potrivit contractului. Cu toate acestea, instanţa de fond a preluat acest argument invocat de pârâtul-intimat, fară să indice prevederea contractulă sau norma de drept material, prin care să fi fost instituită obligaţia beneficiarului de a suplini contul telefonic al prestatorului.

72. Pe de altă parte, Colegiul reține ca fiind plauzibile argumentele prezentate în aceastuă latură de către reprezentanții reclamantei-apelante, cu referire la faptul că S.R.L. ”Neutral Com” nici nu avea posibilitate fizică să suplinească contul telefonic al prestatorului, din Republica Moldova, pe un număr telefonic European, acest fapt fiind posibil doar din Europa.

73. Critic apreciză instanța de apel și alegațiile pârâtului-intimat că nu a avut posibilitate să înștiințeze prin telefon (verbal sau printr-un mesaj scris) administrația S.R.L. ”Neutral-Com” despre traversarea frontierei la intrare în Ungaria, precum și pe tot parcursul deplasării teritoriului acestei țări, din motivul lipsei surselor financiare pe contul său de telefon, or, după cum rezultă din explicațile date de el la judecarea cauzei în prima instanță și în intanța de apel, atunci când avea nevoie de a lua legătura cu S.R.L. ”Neutral Com” găsea această posibilitate aşa cum a comunicat cu beneficiarul când a intrat în Slovacia, cât şi în momentul când era în rând la vamă pe sensul ieșirii din Ungaria, timp în care autocamionul condus de el a fost sopat de către agenţii constatatori ai acestei țări. Deci, când a fost stopat, fiind documentat, cu aplicarea amenzii, a avut posiblitate de face legătură cu beneficiarul, pentru ai transfera bani în vederea achitării

amenzii, dar până atunci, în timp ce a traversat Ungaria, chipurile nu a găsit această posibilitate.

74. Urmare celor constatate și descrise mai sus, Colegiul conchide că circumstanțele invocate de pârâtul-intimat în apărarera sa nu cad nici sub incidența circmstanțelor care justifică neeexecutarea, prevăzute la art. 903 Cod civil, care stipulează că, *În afară de alte cazuri prevăzute de lege, neexecutarea obligației este justificată în măsura în care debitorul demonstrează una din următoarele circumstanțe:*

a) ea se datorează unui impediment prevăzut la art. 904;

b) creditorul a cauzat neexecutarea obligației debitorului, inclusiv prin întîrziere sau prin faptul că debitorul a suspendat executarea obligației în temeiul art. 914.

75. Or, nexecutarea obligației contractuale de către pârâtul-intimat, în calitate de prestator, nu se datorează neexecutării obligațiilor sale de către reclamanta-apelantă S.R.L. ”Neutral Com”, ca beneficiar, și nici prin aflarea în întârziere a acesteia.

76. De asemenea, după cum rezultă din probatoriul cercetat în ședință de judecată, nexecutarea obligației sale contractuale de către pârâtul-intimat nu se datorează vreunui impediment prevăzut la art. 904 Cod civil. Or, potrivit acestei norme, *(1) Neexecutarea obligației debitorului este justificată dacă ea se datorează unui impediment în afara controlului debitorului și dacă debitorului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia. (2) În cazul în care obligația a apărut dintr-un contract sau alt act juridic, neexecutarea nu este justificată dacă debitorul ar fi putut în mod rezonabil să ia în considerare impedimentul la data încheierii. (3) În cazul în care impedimentul justificator este doar temporar, justificarea produce efecte pe durata existenței impedimentului. Totuși, dacă întîrzierea capătă trăsăturile neexecutării esențiale, creditorul poate să recurgă la mijloacele juridice de apărare întemeiate pe o asemenea neexecutare.*

77. Totodată alin. (5) al aceluiași articol prevede că, *(5) Debitorul are obligația de a asigura ca creditorul să primească o notificare despre impediment*

și efectele lui asupra capacității de a executa, într-un termen rezonabil după ce debitorul a cunoscut sau trebuia să cunoască aceste circumstanțe. Creditorul are dreptul la despăgubiri pentru orice prejudiciu rezultat din neprimirea respectivei notificări.

78. Prin urmare, având în vedere că, instanța de fond nu a determinat corect raportul juridic dedus judecății, nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei prin prisma probelor prezentate și nu a stabilit corect raportul juridic între părți, aplicând eronat normele de drept material, Colegiul conchide de a admite apelul declarat de reclamanta-apelantă S.R.L. ”Neutral-Com”, a casa integral hotărârea instanței de prim nivel din 10 iunie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, privid admiterea acțiunii înaintate de S.R.L. ”Neutral Com” și încasarea de la pârâtul-intimat Ojovan Ivan în beneficiul acesteia a sumei de 46.000 (patruzeci și șase mii,00) lei, cu titlu de prejudiciu patrimonial.

VII. Costuri și cheltuieli:

79. Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.*

80. Potrivit art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.*

81. Potrivit art. 94 Cod de procedură civilă, *(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

82. În cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, reclamanta-apelantă S.R.L. ”Neutral Com” a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată.

83. Potrivit materialelor cauzei, reclamanta-apelantă S.R.L. ”Neutral-Com” a suportat cheltuieli de judecată sub formă de taxa de stat și taxă de timbru în

mărime totală 3.187,00 (trei mii una sută optzeci și șapte,00) lei.

84. Așa fiind, Colegiul civil, în temeiul art. 94 Cod de procedură civilă, va dispune încasarea de la pârâtul-intimat Ojovan Ivan în beneficul S.R.L. ”Neutral Com” suma de 3.187,00 (trei mii una sută optzeci și șapte,00) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

85. În temeiul celor expuse, conducându-se de prevederile art. 385 lit. c), art. 389 și art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil,-

D E C I D E :

Admite cererea de apel depusă de S.R.L. ”Neutral Com”.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 10 iunie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Neutral Com” în contradictoriu cu Ojovan Ivan, privind încasarea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată, cu adoptarea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Neutral Com” în contradictoriu cu Ojovan Ivan, privind încasarea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Ojovan Ivan, născut la 15 mai 1969, IDNP 0990912113759, domiciliat în satul Corbu, raionul Dondușeni, în beneficiul S.R.L. ”Neutral Com”, IDNO 1003602012175, cu sediul: mun. Bălți, strada Mihai Viteazul, nr. 61/4, suma de 46.000 (patruzeci și șase mii,00) lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 3.187,00 (trei mii una sută optzeci și șapte,00) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,

judecător Radu Holban

Judecători Svetlana Ghercavii

Cristina Prisacari